

Štev. 9

Maj 1941/42-XX

Letnik 72

Cv. Golar

Zasmejalo se je sonce

Zasmejalo se je sonce,
da se gora je vzbudila —
rdeča resa, beli teloh
sta izpod snega priklila.

Zvonček že zveni iz zemlje
in se v gorkem vetru maje,
kliče, vabi mlade svate
na pomladne, sladke raje.

Že čebela je svatica
prva pribrenčala v gosti,
mrzli bili so ji dnevi,
dolgi bili zimski posti.

Zgodaj vstal je že citronček
in sedaj medico srka,
a iz gozda čuj odmeve:
žolna po kostanju trka.

Tudi čmrlj, debeli striček,
se izkopal je iz maha —
v novem plašču glej junaka,
ki na mačici tam jaha.

Že nastavlil sončni griček
je trobentico na usta,
to vam poje, piska, vriska,
nič več zemljica ni pusta.

In po gozdni tam stezici
drobna mravlja gre veselo —
vsa še trda je od zime,
a mudí se jí na delo.

V žarkih, biserih, plamenih
se leskeče gozd, dobrava —
cvetje, rosa, dih pomladi,
petje ptic po jutru plava.

Morje je prebrodil

Ilustriral M. Gaspari

Sonce sije

Sonce je posijalo skozi goščavje. Tonca sili dol, ker se že težko drži v vejah, in Tinč se mora slednjič vdati. Previdno ji pomaga dol, najprej z veje na vejo, potlej pa jo spusti ob deblu na tla. Potem se spusti dol še sam. Kaj pa zdaj? Če bi bilo še kaj brašna, da bi se dekle pokrepčala; a cula je prazna — in dekle bo omagala.

Ko fant to razmišlja in se ozira na vse strani, mu pa pogled obvisi na soncu. Nekaj časa se ozira vanj, potem pa vzklikne kakor bi uzrl rešenje:

»Sonce, sonce!«

Kar poskakuje od radosti, deklica ga pa gleda topa in se ji zdi, da se je bratcu zmešalo, najbrže od hudega, saj ni čudno.

»Tonca, sonce sije! Vidiš, to naju bo rešilo!«

»Oh, Tinč, kaj če nama sonce!«

»Da, sonce bo nama kazalo pot. Natanko vem, od katere strani sije zjutraj sonce na Hruševje in kako se potem suče. Glej, če pogledam na sonce, pa vem, kje je Hruševje. Viš, tam je.«

»Zakaj pa tega včeraj nisi vedel?«

»Se nisem na to spomnil ali pa morda sonca ni bilo. O, zdaj sva že dobra, da sem le na to prišel in da sonce sije. Bog bodi zahvaljen! Ravno v nasprotno smer od sonca bova krenila pa bo prav. Boš lahko hodila, Tonca?«

»Oh, ne morem! Najrajši bi tu počakala, da pride kdo pome.«

»Kdo? Volkovi!« — Punče se zdrzne: »Ne, ne, kar pojdiva, tu ne ostanem.«

»Potrpi, Tonca, veš, midva morava proč od tu, sicer bo naju konec. Našla bova maline, pa se boš okrepčala. Kar pojdiva!«

In sta krenila v smer, kakor jima jo je kazalo sonce. Deklica se je obesila fantu na roko in na ramo — in on jo je vlekel, kar je le mogel. Vlekla sta se in vlekla, omahovala in klecala, in ako bi ju kdo skrivaj opazoval, bi prav gotovo mislil, da ta dva reveža nikoli več ne prideta iz Volkovnjaka. Medtem ko je bila Tonca že docela izčrpana in je tudi že Tinč kazal znake močne utrujenosti, je bila edina še njegova volja tu, ki ni marala popustiti. On je gazil in gazil in vlekel Tonco, da, skoro nesel jo je. In ko je deklica to videla, kako je ubog in izmučen, se je potrudila, kolikor se je le mogla, pa stopala sama za njim, da ga je razbremenila.

»O, Tinč, ti si tako izmučen!« je rekla, sama izmučena, da bi se najrajši spustila na tla.

»Kar pogum, Tonca, boš videla, da bo kmalu bolje.« Tako jo je vzpodbujal in verno pazil, da nista zgrešila smeri.

Prišla sta na pot, ki je vodila v isto smer. Dobro, šla sta po nji in mnogo laže jima je bilo hoditi, kakor pa gaziti po gošči. Prišla sta do malinjega polja.

»Stoj! Maline! Oh, maline!« Samo to je vzkliknil Tinč z javkajočim glasom in zagazil med rdeči sadež ter potegnil Tonco za sabo. Hlastno sta segla po sladkem sadu pa v hipu pozabila na vse svoje reve. Najsi bi sami gadi sikali okrog njiju, bi se zdaj ne menila za nobeno nevarnost. Res sta jih videla, enega, dva, tri, ki so se grelji po skalah ter stražili svoje malinje polje. Otroka sta se jim sicer izognila, bežala pa nista. Ko sta se precej dobro pokrepčala, sta šla dalje in si na naslednji gozdni praznoti privoščila še rdečih jagod. Tudi tu sta naletela na jagodne varuhe gade in modrase; enega sta morala ukrotiti celo s kamenjem, ker ju je le preveč drzno napadal.

»No, Tonca, ali ti je že kaj odleglo?« jo vpraša slednjič Tinč.

»Zdaj mi je že bolje,« prikima deklica dokaj živahneje.

Vidno pokrepčana sta šla dalje. Še bolj sta oživela, ko sta zaslišala ropot voza, ki je prihajal bliže in bliže. Ko so se iz ropota zaslišali slednjič tudi človeški glasovi, ni bilo nobenega dvoma več, da sta se izgubljenca že izvlekla iz globine Volkovnjaka in da se že bližata človeškim bivališčem, Resnično, nasproti jima pride volovska vprega, za vozom pa stopata dva gozdarja. Otroka bi najrajši zavriskala od veselja, posebno še ko spoznata, da sta gozdarja iz Hruševja. O, hvala Bogu, rešena sta, rešena! Našla sta končno le pravo pot do ljudi!

Vola obstaneta ter zabodeno buljita v mlada popotnika, ki se zdita voloma kakor prikazen. Vsa raztrgana sta in okrvavljena in voliča pač nista vajena srečavati take prikazni. Gozdarja, zaverovana v svoje pomenke, se šele zdaj ozreta in kar obstaneta, kakor bi jima sapa zaprlo.

»Kaj pa vidva tu?« izusti eden. — »Domov greva,« odvrne Tinč.

»Domov? Kam domov?«

»Na Hruševje.«

»Pa kaj nista vidva Ratajeva?« — »Seveda sva.«

Gozdarja se čudita ter ju sprašujeta, kako in kaj je z njima. Nazadnje ju poučita, naj gresta kar po tej poti naprej. Ko prideta na hruševske laze, se bosta že spoznala in našla pravo pot proti domu.

Šli so narazen — in mlada popotnika sta zdaj vse drugače stopala, ker sta se zavedala, da sta na trdnih tleh in da ju nič več ne zajame začarani krog. To jima je dajalo novih moči — in Tonca je malone že sama stopala poleg Tinča. Torej jima je le sonce nakazalo pravo smer in ju spravilo iz tistih divjih temin. Če Tonca zdaj pa zdaj kaj potoži, kako ji je vroče, se pa Tinč z neko hvaležnostjo ozre po soncu in si misli: Naj le sije to zlato sonce! Če bi ga ne bilo, bi tavela še Bog ve kod.

Na hruševskih lazih sta prišla končno iz gozda. Tu sta legla in se močno oddahnila, ko sta začutila zopet varna tla pod nogami, kakor bi stopila z razburkanega morja na trdno obrežje. Tu sta zopet svobodno zadihala, razgledavala se

vsenaokrog po senožetih ter videla nad sabo jasno nebo. Od tu pa nista imela več daleč. Bilo je še nekaj hoste, ki se je pa bolj in bolj redčila ter polagoma prehajala v pašnik. Tu se je pričlenjala hruševska gmajna; ko sta prispela na vrh klancev, se jima je pa nasmehnilo Hruševje. Tudi izletnika sta se nasmehnila in Tinč je rekel Tonci:

»Vidiš, si se bala, da ne pridèva, jaz sem pa vedel, da morava priti.«

Samo prikimala je Tonca. Bila je neizrečeno srečna, da sta prišla iz tistih strašnih temin zopet na sončno Hruševje. Nista marala skozi vas, ampak sta krenila po zavrthih, da bi ju ljudje ne srečavali. Sramovala sta se pred ljudmi, ker sta bila tako grdo razcapana. Komaj pa sta prestopila Ratajev vrt, ju je že zapazila teta Ratajka. Že od daleč je pričela viti roke, ko sta pa prišla bliže, se ju je prestrašila in zakričala: »Kakšna pa sta!«

Izletnika sta povesila glave in nista vedela kaj odgovoriti. Kaj naj rečeta? Taka sta pač, kakršna sta.

»Kod sta pa hodila, za božjo voljo?«

»Po gozdu.«

»So vaju mar volkovi napadli?«

»Volkovi — tudi volkove sva videla,« reče Tinč obotavljaje se.

»Križana gora! Saj sem rekla, da se vama je kaj pripetilo!«

Iz hleva pride stric Rataj — in tudi on zmajuje z glavo, ko ju uzre. Otroka sta pa bila malobesedna in nista mogla v kratkih besedah povedati tega, kar sta doživela, a tudi nista hotela. Le nekaj sta izvlekla stric in teta iz njiju, potem je pa prišla teta Tonco za roko, rekoč:

»Pojdi noter, pojdi, otrok moj, da te umijem in preoblečem.«

Milo se je storilo Tonci, kakor bi jo vodila mati za roko. Notri v hiši je s solzami v obeh priznala teti, kaj je doživela. Tudi teta se je jokala in jo pritiskala k sebi kakor lastnega otroka. Ko jo je umila, jo je spravila naravnost v posteljo. Stric je medtem zasliševal Tinča. A kdor bi to zasliševanje na skrivaj opazoval, bi moral videti, kako je stric Rataj z vedno večjim zanosom pogledoval fanta. Nazadnje ga je potrepljal po rami pa mu rekel: »No, le spravi se noter, si gotovo lačen.« Ni ga maral vpričo pohvaliti, dasi mu je dečkov pogum vidno ugajal, in sicer tako močno, da si je ponosen navihal brke ter s posebnim dopadenjem gledal za dečkom, ki je odhajal noter. Teta je že cvrla jajca in kuhala čaj. Razumela je, da je treba trudnima popotnikoma izredno postreči. (Konec prihodnjič.)

Winkler Venceslav

Rajanje

Skokoma s hriba na polje hitimo,
jutranjo zarjo za roko lovimo.

Zarja z zvezdami po logih opleta,
kjer se dotakne, glej, cvet poleg cveta!

Zarja svoj plašč čez gorice razgrne,
zvezdo poslednjo na nebu utrne.

Zarja omahne, svetlo zagori,
tiho utone v bleščeč sončni sij.

Mi pa nad sonce brž prav po otročje
in ga zajamemo polno naročje.

Zakaj slikajo sv. Antona s prašičkom

Ilustriral V. Globočnik

Večer je. Ogenj prasketa v Lipnikarjevi peči. Dvanajstletna Minca plete nogavico, mlajši Janko pa sili vanjo in ji nagaja: »Micka potička, vdrta maš lička!«

Babica bi rada odvrnila Janka od njegovega početja, zato je začela:

»Janko, pusti Minco, naj plete nogavico, jutri jo bo potrebovala, ko pojdemo...« Babico je posilil kašelj in ji pretrgal stavek.

»Kam pojdemo?« je zanimalo Janka.

»I, poglej ga no, ti, Janko, niti tega ne veš, da bo jutri maša pri naši podružnici pri sv. Antonu.«

»Saj res, čisto sem pozabil od lani... večkrat sem že premišljeval, zakaj ima tisti svetnik v naši cerkvi zraven sebe naslikanega debelega prašička.«

»Ti gotovo niti tega ne veš, da je tistemu svetniku ime sv. Anton?«

»O, to pa dobro vem!«

»Saj je na Obočnici tudi v kapelici, jaz sem že videla, ko mu je Petračeva Jerica nesla majhen dar, ko so doma kupili novega prašiča.«

»Torej vidiš, Janko, da je sv. Anton zaščitnik domačih živali, zato ima pri sebi prašička.«

»A zato?« Janko je gladil mačko, ki je lezla k peči na klop.

»Kako pa je postal ta svetnik zaščitnik živali, vama pa lahko povem, če bi rada vedela.«

Tedaj se je Minca naglo oglasila: »Babica, to nam povejte.«

Babica se je prijela za naslonjalo pri peči in začela:

»Sv. Anton je bil pobožen mož. Njegovo že pobožno življenje se mu je zdelo še premalo Bogu všeč, zato je sklenil, da pojde v samoto.

Šel je v puščavo, kjer si je poiskal blizu človeških koč svoje bivališče v skalnati votlini. Tam je molil, premišljeval in le malo jedel...

Ko je hudobec zvedel za njegovo bivališče, je sklenil, da ga bo skušal in poskusil pridobiti njegovo dušo zase. Hudobec pa se je za to priliko spremenil v prašiča. Neko jutro, ko se je Anton dvignil na svojem slamnatem ležišču, je hudobec v obliki prašiča stopil predenj. Puščavnik je hotel odmoliti jutranjo molitev, pa je hudobec začel tako močno kruliti, da bi vsakogar zjuzilo. Hudobec je pričakoval, da bo puščavnik začel preklinjati in se jeziti, a se je zmotil...

Mož je sklenil roke, se obrnil v steno in tako pobožno molil kot še nikoli. Sveta imena pa je izgovarjal tako glasno, da je prasè od bolečin kar nehalo kruliti... Pri vsakem svetem imenu je hudobca zaskalelo v trebuhu.

Drugič se je hudobec vtihotopil v puščavnikovo votlino, ko je ta stopil k vodnjaku, da bi se s hladno vodo pokrepčal po skromnem obedu.

Puščavnik si je za obed pripravil kos suhega kruha. Hudobec mu je naglo požrl kos kruha in z rilcem mu je razmetal njegovo skromno ležišče...

Tudi tedaj je računal, da se bo dobri mož začel jeziti in preklinjati, a sv. Anton je ostal dobre volje in je dejal zase: »Nekdo mi je vzel moje skromno kosilo, Bog mu ga blagoslovi, gotovo je bil še bolj potreben okrepčila kot jaz.« Ko je uravnopal slamo na svojem ležišču, je pa spoznal, da ga je spet obiskal oni nagajivi prašič.

Tudi tokrat se hudobcu ni posrečilo, da bi zmotil puščavnika. Mož je spil kozarec vode in vroče molil k Bogu...

Tretjič pa je prišel hudobec zvečer. Računal je, če ga danes ne ujezi in pripravi do preklinjanja, da bo odnehal...

Ko je stopil puščavnik k bolniku, je prašič razril vso prst okoli njegove votline. Napravil je precej globoke jame, tako da si je svetniški mož, ko se je vračal v temi, ob taki jami izvil nogo, ker se je spotaknil.

Mož tudi sedaj ni rekel žal besede, temveč je odšantal do ležišča, kjer je sedel in si polagal mrzle obkladke. Potem je pa molil: »Zahvaljen, dobri Oče, za vse prejete dobrote...« Ves teden potem je puščavnik hodil opiraje se ob skrivljeno grčavo palico.

Hudobec, ki je računal, da bo puščavnik preklinjal, da se bo kar kresalo, se je hudo zmotil. Sprevidel je, da svetega moža ni mogoče premotiti, čeprav ga je trikrat skušal...

»Ali je bilo to kdaj res?« je zanimalo Janka, ki je do tedaj molčal.

»Tako nam pripoveduje legenda. Je že moralo biti res,« je odgovorila babica.

Janko pa je veselo dodal: »Sedaj pa dobro razumem, zakaj slikarji narišejo vedno zraven sv. Antona Puščavnika debelega prašička.«

Minca pa je rekla: »Jaz pa vem, zakaj je nesla zadnjič Petračeva majhen dar na Obočnico.«

Minci se je kmalu stožilo in mati Jera je morala skončati njeno nogavico, ki jo je drugi dan obula, da je ni zeblo, ko so šli v podružnico k maši. Nedelja je bila nebeško lepa in gore so se bleščale kot še nikoli.

Tone Gaspari

Piva

Zbirali smo se pri starem skladišču. Tam so nekoč spravljali oglje, ki so ga žgali v javorniških gozdovih. Lastnik je umrl, skladišče je ostalo in počasi razpadalo, kakor se marsikje zgodi, kjer nasledniku ni mar dela in truda. Ta razpadajoča stavba je bila najprimernejša za nas posebno zato, ker se je takoj nad njo širilo gosto leščevje. Zdelo se nam je, da je tam najlepše na svetu. Kadar smo razgibali velikanska lesena vrata, ki so visela navznotraj, smo jih odpirali komaj vsi. Cvilila in škripala so, kakor bi jokala. Rekli smo, da Piva joka; tako je bilo ime umrlemu gospodarju. Kadar smo jih zapirali, smo jih samo malo pognali, pa so se sama zaloputnila, kakor kadar udariš močno ob perilnik. Seveda smo se tudi obešali nanje in se vozili, dokler nismo na eni strani polomili vezi. Ob suhem vremenu smo se lovili in skrivali zunaj, ob dežju smo stikali v skladišču. Plezali smo na kamnitne stebre in se spuščali kakor opice po lesenem ostrušju, ki je bilo ponekod že nagnito. Nikoli ni bilo nič posebnega, kolikor se spominjam. Naš najhujši sovražnik je bil žebelj na tleh ali v preperelih deskah, na leščevju pa trn in poleti gad. Še enega sovražnika smo imeli,

vsaj mi smo mislili tako: sosed Brezic, ki je stanoval spodaj v šoli, nas je premnogokrat naganjal, kadar je zaslišal, da Piva joka. Ulovil ni nikoli nikogar, ker je bil za nas prepočasen. Preden je prisopihal do nas, je po navadi glasno robantil, kaj bo napravil z nami. Tako se je zmerom izdal. Mi smo se zapodili vsi v skladišče in skozi špranje gledali, proti katerim vratom jo maha s palico. Ko se je pojavil pri prvih vratih, smo jo mi z vpitjem pobrali pri drugih iz skladišča na leščevje ter se tam poskrili. Tiho smo čepeli za grmiči in oprezali. Prikazal se je iz skladišča, obstal, se oziral. Potolkel je s palico ob tla, zažugal z njo tja nekam v prazno pa spet, pomenkuje se s samim seboj, odkrevsal po bregu. Mi smo se vzdignili izza grmov kot tarče na strelišču, potem smo si požvižgali. Ni minila minuta, smo bili že spet pri skladišču, kjer je takoj Pivka zajokal. Brezic se je tam spodaj ozrl, mahnil s palico ter izginil za oglom.

Nekoč pa se je zgodilo drugače.

Vreme se je skisalo. Po pomladanskih toplih dneh so se po nebu razvlekli oblaki; iz tovarniškega dimnika je zahodnik poganjal cele cunje dima in jih tlačil k tlom. Sem pa tja je priletela kaka snežinka, da so bila tla že mokrasta. Za leščevje nam ni bilo mar, zato smo ostali pri vratih, četudi nismo vedeli, kaj bi počeli. Zagnali smo vratnico, da je zacvilila in zarompnila z vso silo.

»Toliko časa bomo, da bomo Brezica priklicali!« je dejal Fronc.

Vsi smo bili obrnjeni proti šoli. Zeblo nas je; tisti, ki so bili bos, so se prestopali ter privzdigovali ramena. Čakali smo, vratnica je že tretjič zajokala, toda Brezica ni bilo.

»Ga ni doma!«

»Je, je!« je potrdil Tine. »Glej ga, skozi okno gleda.« Napenjali smo oči. Res je bila pri zadnjem oknu senca, vendar smo ugotovili, da se to le tako vidi.

»Bežimo!« je nenadoma nekdo zaklical, kar je mogel. Ob šolski njivi na desni je tekaje omahoval proti nam Brezic. Bil je že prav blizu, da nismo utegnili vsi pri priprtih vratih skozi skladišče. Zato smo se razbežali na vse strani. Fronc se je zagnal skozi luknjo, toda pri nasprotnih vratih je skočil nadenj kakor maček neki fant, ki ga nismo poznali. Največ nas je bilo na leščevju, ko smo to videli. Od začudenja in strahu smo pridržali dihanje. Nihče ni rekel nobene, čakali smo, kaj se bo zdaj zgodilo s Froncem. Še dva sta priplezala čez kamnolom k nam. Videli smo, da drži fant Fronca nekje pod tilnikom kakor psa, kadar ga vzdigneš z eno roko.

Uporno je zakričal Tine tja doli: »Izpusti ga, Hribec!« Kar tako se je izmislil, da je doma s hribov. Fant je pa privzdignil pest in nam zažugal. Tedaj se je prikazal iz skladišča že tudi Brezic. Palico je držal nad glavo, pa smo zamižali, kajti mislili smo, da bo padlo po Froncu. Pa ni! Obrnil se je proti nam, ter pomignil s palico. Z upehanim in tresočim se glasom nas je poklical, naj gremo doli. Presenečeni smo se spogledali.

»Figo! Ne gremo, ne!« je Pepe glasno razodel svoje misli. »Nas bo!«

To je povzel Tine ter zaklical Brezicu: »Da nas boste, kajne!«

Nekaj so tam spodaj govorili. Fant je Fronca še zmerom držal. Nam se je zdelo, kakor bi ga tiščal za vrat. Tudi fant nam je pomigal z levico. »Oče so rekli, da vas ne bodo. Nekaj vam morajo povedati,« je zavil po hribovsko.

Nezaupno smo se pomaknili za nekaj korakov navzdol. Pomirljivo je zaprosil Pepe: »Če izpustiš Fronca, pa pridemo zares!« — »Če izpustiš Fronca!« smo vsi ponovili, veseli, da se je Pepe tako izmislil. Stali smo še za grmovjem, kakor da bi naj nas tiste veje varovale pred palico.

Fant je res povedil desnico. Videli smo, da Fronc še stoji tam. Ni bežal, samo gledal je proti nam! Spet so se nekaj pomenkovali. Potem nam je še Fronc pokimal z glavo in nas povabil s kazalcem. Zaklical nam je: »Tine, kar pojdite sem! Oče bodo nekaj povedali!«

Tine se je prvi odločil. Za njim smo šli počasi vsi. Ko smo prišli na kakih deset korakov, smo obstali, pripravljeni, da jo uberemo spet v hrib, ako nam bo kazalo; Fronc nam je venomer kimal; zdaj se je celó posmejal. Prav ta vabljivi nasmeh nas je zvalil, da smo previdno in v presledkih pristopali k Brezicu. Obstopili smo trojico tako, da nas palica ne bi mogla doseči, ako bi se nenadno vzdignila. Jaz sem bil prav zadaj, ker sem bil najmanjši in ker so vsi hitreje bežali. Gledal sem fanta, kako je bil čokat in širok! Imel je kar dve kamižoli, kakor bi bilo Bog ve kako mráz. Stal je široko v velikih blatnih škornjih, roke so mu visele kakor dvoje uteži ob nogah. Brezica se nismo bali, ker bi marsikoga prenekaterikrat lahko oplazil s koncem palice; ta Hribec pa bi nas kar podavil kakor mlade mačke.

Fronc je čakal med nami in med fantom. Brezic je stal nekoliko upognjen in naslonjen na palico na sredi. Potrkal je s palico ob tla, kakor bi bil jezen, pa ni bil. Samó naduha ga je silila, da je težko dihal, ko nam je dejal: »Vi, sršeni, Piva vas bo! Jaz vam to povem. Prišel bo takole kot volk iz gozda pa bo po vas!«

»Ooo!« se je smeje upal Tine. »Piva je umrl!«

»Pa nazaj hodi!« je tako poudaril Brezic, da ga je posilil kašelj. S palico je spet potolkel ob tla.

»Semle že ne hodi!« smo nekateri podvomili, ko je kašljal.

»Nazaj hodi, vam pravim, gumpci!« S palico je pokazal v skladišče. »Tamle hodi od stebra do stebra. Kar razbijajte vrata in streho! Skočil vam bo za vrat pa bo po vas!«

»Takole!« je hotel Hribec pokazati in je že dvignil veliko roko, toda Brezic mu jo je pridržal.

Gledali smo zdaj Hribca zdaj očeta. Nekaj nam je govorilo, da utegne biti to res, zato smo skrivaj obračali oči proti stebrom. Fronc je bistro pogledal Brezica ter počasi vprašal: »Zakaj hodi nazaj?«

»Dolžnike terja, ki so ga spravili na oni svet.« Zamahnil je Brezic s palico. »Pa, kaj vam bom pravil. Premlečni ste še. Dolžnike terja!«

To nas je zmedlo. Sto vprašanj je bilo: Kako terja? Kako so ga spravili? Kdo ga je spravil? Zakaj? Ali Piva tudi tem skače za vrat? Molčali smo in premišljevali.

Potegnil je močan veter. Vrata so zaškripala. Na strehi se je odtrgal košček ocrnele opeke in se strkljal ropotaje pod kap.

Brezic je svetlo pogledal, kakor bi se ustrašil. Nato je dejal bolj samemu sebi: »Se že oglašá. Nima miru.« Nam pa je zagrozil: »Kar zijajte vame, splašenci! Zmlél vas bo, zmlél, da od vas še prahu ne bo!«

Jezno se je obrnil, poklical Hribca pa sta odšla po stezi okrog skladišča domov. Dokler smo ju videli, smo molčali. Opazili smo, da je prijel Brezica tam spodaj Hribec pod pazduho, kakor bi mu pomagal; zakaj Brezic je zlezal popolnoma v palico, da je bil sključen kakor pohabljenec.

Še smeraj smo stali na istem mestu. Tudi Fronc se še ni ganil. Čakali smo, kaj bosta dejala Fronc ali Tine, ki sta bila največja. Veter je poganjal velike plahte oblakov nizko nad nami, da je bilo temačno kakor v mraku. Zdelo se nam je, da slišimo, kako smrekovje v Liscu buči, črni Javornik na obzorju pa je bil tako blizu nas kot še nikoli.

Tine je molče pobral kamen ter ga zalučal skozi odprta vrata v skladišče. Mi se nismo tega upali. Fronc se je končno le premaknil k preski

vstran od skladišča. Ko smo se tam zbrali, smo se tako obrnili, da smo gledali prav v skladišče. Fronc je prvi izpregovoril in nam povedal, kar je že prej mislil: »Naša strina so rekli, da Mehačeva tudi nazaj hodi.« Nihče ni nič pripomnil; tesno nam je bilo, kakor bi se zbrali pred mrtvašnico. Tisti hip smo vsi verjeli, da preži ponoči v tem skladišču, kjer se mi podnevi podimo in glasno kličemo njegovo ime, sam Piva.

Kljub temu, da še ni zatulilo v tovarni poldne, smo se razlezli domov. Popoldne je začelo pršiti, za tem pa je naletaval sneg. Dober teden je neprestano močilo, da nismo mogli k skladišču. Samó skozi okno sem pogledaval, kdo je tam in kaj dela. Nikogar ni bilo. Na kolovozu so stale luže, streha se je od mokrote spolzko svetila, eno vratnico je veter tako nagnil in jo povetil, da je je bilo pol znotraj pol zunaj. Tisti teden sem največ prečepel ob oknu in mislil na Piva. Predstavljal sem si ga, kakšen je in kako hodi nazaj. Nisem se ga kaj bal, bolj se mi je smilil, kajti ponoči je bilo v takih dneh mrzlo in strašno v tistem skladišču. In če je Piva vso noč tam? In vsako noč? Poleti smo se še ob desetih zvečer podili okrog, pa ni bilo niti sledu o kakem Pivu. Na kresni večer smo šli od kresovanja s Srnjaka prav pozno; še zmenil se nihče ni za kak strah. Torej prihaja Piva opolnoči in ob zori najbrž gre. Mehačeva tudi tako...

* * *

Neko jutro se je le posvetilo mimo oblakov. Kakor bi raztegnil zaveso, se je odprlo nebo, ki je bilo prav modro kakor Marijin plašč na oltarju. Rumeno sonce ni žgalo in bleščalo; lahko sem vanj pogledal, ne da bi me ščemelo v oči.

Skočil sem kakor preroben čez prag in naravnost k skladišču. Tla so bila še ponekod lužasta, zato ni bilo nikogar tam. Ko sem pa zavil okrog ogla na ono stran, sem se začudil. Na streho je bila prislunjena lestva, skoraj v vrhu strehe je sedel na ostrešnih rebrih Hribec, pulil z mahom obrasle strešnike ter jih zlagal poleg sebe. Ob lestvi je stal Brezic, se držal za klin ter gledal venomer navzgor, kakor bi štel vsak strešnik posebej.

Nisem se utegnil dobro razgledati, ko je že pristopical do mene Tine. Brezic se je ozrl ter nama dejal:

»Vidva, spodrasnika, aló po druge! Zdajle je sila! Boste podajali!«

Brez besede sva se zapodila po hišah. Sklicala sva vse, da nas je bilo največ tam; nekateri so bili celó iz vasi. Čez nekaj minut smo že sedeli na vsakem drugem klinu. Na ostrešna rebra je splezal prav do Hribca Fronc, spodaj je ostal Tine. Začeli smo. Kakor bi se odpirale strani stare knjige, so se strešniki vrteli navzdol, kjer jih je Tine zlagal pod kap. To je šlo, da je bilo veselje. Nihče ni več mislil na Piva ne na Mehačevo. Sonce nas je toliko grelo, da nam je dobro delo. Nekateri smo se nasmihali, drugi so požvižgavali; Hribčevo delo nas je priganjalo, da se nismo utegnili razgovarjati. Brezic se je vstopil nekoliko vstran od lestve proti Tinetu, da je lahko opazoval na obe strani. Klobukove krajce je zavihal spredaj navzdol, da mu je padala senca na oči, ustnice so se mu pod sivimi brki razlezele malo postrani, kakor bi se nam smejal. Videli smo, da je zadovoljen. Menda se je veselil nas, strešnikov in sonca.

Preden je zatulilo poldne, smo odkrili eno stran. Brezic je vzdignil palico ter nas s tem hitro opomnil, da je za dopoldne zadosti. Splezali smo z lestve. Poslednji je stopil doli Hribec, ki si je z rokavom srajce obrisal pot s čela. »Oče,« je dejal, »to so gadje! Tako so me nahiteli, da sem do kože moker.«

»Tale se je še posebno obnesel,« je pritrdil Brezic in potegnil Tineta za šop las. »Ni res?« Nadaljeval je obrnjen proti nam: »Popoldne še ono stran. Vsak bo dobil potem groš.«

Tine je previdno vprašal, kar smo menda vsi hoteli: »Kaj bo pa Piva rekel?«

Brezic se je zamislil. Krajec klobuka je sprožil nazaj in klobuk pomaknil bolj na teme, da nas je gledal s sivimi očmi, ki so se komaj vidno smehljale. »Ahá, ja, Piva! Kaj bo Piva rekel?« je ponovil, ko se je popraskal nad uhljem. »Kaj bo rekel? Prišel bo, pogledal rebra strehe, se začudil... Ja, začudil se bo tudi! Razjokal se bo potlej ter zamrmral: 'Zdaj je konec. Zakaj nisem bolj gospodaril?' Tiho bo spet odšel, od koder je prišel.« Brezic je prenehal, toda opazil je, da nismo z odgovorom zadovoljni. Zato je nadaljeval, poudarjajoč vsako besedo.

»Potem ga ne bo več. Nikoli več!« Palico je samó toliko privzdignil, da jo je spet spustil na tla. Pogledal je ob palici, ostal tako nepremično, kakor bi premišljeval, ali je prav povedal, »Da, tako bo! Ustrašil se bo samega sebe,« je odločno dodal.

Hribec se je na vso moč zasmel in v krohotu ponovil zadnje besede: »Takó, takó bo, oče! Ne bo ga več!« Nas pa je napodil: »Zdaj veste vse. Lač-neži jest! Saj vam lakota iz oče gleda. Popoldne pa po groše!«

Ko smo se razhajali južinat, smo od daleč slišali, kako se je Hribec še zmerom krohotal. Mi smo bili tudi veseli; saj Piva ne bo več jokal...

Mírko Kunčič

Oblaček in ptiček

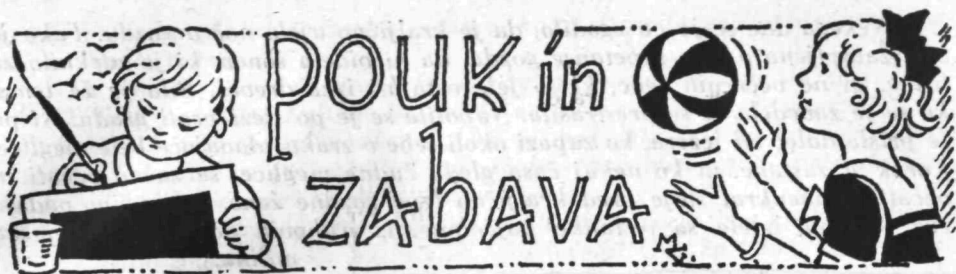
*Izza hriba bel oblaček
moško je priplaval.
Bog ve, kje po širnem svetu
potepuŕ je taval?*

*Zablestel je v zarji zlafi
kakor zlat čolniček.
Žvonko zažgolel nasprofi
mu je droben ptiček:*

*»Kaj nam novega prinašaš,
bratce, iz daljave?«*

*»Prve tople spomladanske
žarke in pozdrave!«*

*Ptič zapoje: »Hej, oblaček,
ti si domišljavček!
Kdaj že jaz prinesel z juga -
prvi sem pozdravček!«*

Svjatoslav

Tinka Tonka

Tinka Tonka gre v goro,
da bi ujela zvezdico.

Zvezdica je zlat cekin,
kdor ga najde — bogafin.

Gora strma že postaja,
Tinka Tonka vendar vztraja.

V gori ni nikjer več pofa,
Tinka Tonka vprek se mofa.

Tinka Tonka k vrhu pride,
tam se z zlato zvezdo snide.

Tinka Tonka srečno gre
po svezici z vrh gore.

Karel H.

Pravljica o delu

Ilustriral H. Smrekar

Pri bogatem očetu in pri dobri mamici je živela nekoč na nekem gradu kraljična Zora. Bila je lepa kakor cvetoča vrtnica ter dobrega srca. Imela je vsega v izobilju, nikoli še niso njene bele ročice prijele za najmanjše delo. Njen edini posel je bil izprehajanje po grajskih livadah, trganje cvetic in občudovanje lepe narave. Krog in krog njenega doma so šumeli veliki gozdovi, sredi njih se je skrivalo malo jezero. Sem je zahajala lepa Zora in prisluškovala skrionostnemu šumenju temnih lesov. Jezero ji je šepetalo prelepe pravljice o daljnih deželah in o dobrih in hudobnih ljudeh. Vse to je jezero zvedelo od urnih studenčkov, ki so mu dan na dan prinašali novice od vseh strani zemlje. Govorilo je o čudovitih prebivalcih gozda, ki prihajajo k njemu gasit žejo, o vitkih srnah, ki se hodijo ogledovat v njegovo čisto lice; poznalo je vse življenje starih, orjaških dreves, ki se sklanjajo nad njim, prečista modrina neba pa ga je tako prevzela, da sploh ni mogel odvrniti oči od nje in še sedaj nenehoma strmi vanjo.

Vse to je šepetalo jezero kraljični na uho, da se je čudila in strmela ob njegovi vsevednosti. O, pa še mnogokaj je vedelo jezero: o škrtatih, ki se včasih pripode iz lesov, in o gozdnih vilah, ki ob tihih večerih rajajo nad njegovo gladino.

Nekega dne se je pa zgodilo, da je kraljično ujela noč v gozdu. Tako je bila zatopljena v tiho šepetanje gozda, da ni videla sonca, ki je zdrknilo za hribe, in ne večernih senc, ki so jele vstajati izza dreves. Bila je že tema, ko se je zavedela in se prestrašila. Napotila se je po stezi proti gradu. Ni pa še prišla daleč od jezera, ko zapazi okoli sebe v zraku planajoče bele meglice. Korak ji zastane, in ko nekaj časa gleda čudne meglice, se začno večati in večati in naenkrat stoje pred kraljično lepe gozdne žene. Lasje jim padajo čez ramena, odete so v tanke pajčolane, iz njihovih oči sije nadzemska milina.

»Kraljična Zora, čas je, da prideš med nas,« jo nagovorijo. Kraljična pa se prestraši.

»Blage žene, čemu naj pridem med vas?« jih povpraša.

»Vse tvoje življenje ti roke niso okusile dela, tvoja duša ne greha; spadaš med nas.«

Ko pa to sliši, plane kraljična v jok. »Med vas naj pridem, lepe žene, a kaj bosta moj očka in mamica počela brez mene?«

»Taka je naša volja!«

Toda kraljični ni bilo po volji, da bi zapustila ta svet, ko je vendar imela vsega dovolj. Domisli se nečesa pametnega in proseče reče:

»O, in kaj moram še napraviti! Rebna mati s kopico otrok me je naprosila, naj ji zakrpam hlačke najmlajšega, ko ona nima časa. Ko bom to storila, pa bom prišla k vam.«

Dobre žene so se dale pregovoriti. »Pa jutri zvečer!« so še zaklicale za kraljično in nad grmi so špet plavale tanke, prozorne meglice.

Naslednji dan je kraljična stopila v bajtarsko kočo v vasi, kjer je vladala največja beda. Kako je pogledala mati devetih otrok, ko je stopila pred njo lepa grajska gospodična in jo prijazno nagovorila, če ima kake raztrgane otroške hlačke, da bi jih ona zašila. Ako ne bi ženica poznala dobrega kraljičinega srca, bi mislila na prevaro. Tako pa sama ni vedela, ali ima pred seboj prikazen ali kaj. Po strani se oziraje na kraljično, je stopila po raztrgane hlačke.

Ko je dobila kraljična hlačke, je še rekla ženici, da se je zaobljubila in da bo še danes dobila zakrpane hlačke nazaj. Potem je zopet odšla proti gradu, ženica pa je pogledala za njo. Prepričana je bila, da deklica ni pri zdravi pameti. Zmajevala je z glavo in dejala sama pri sebi: »Ne hlačke, ampak uboga grajska gospodična se mi smilijo.«

Kraljična se je takoj usedla k delu. V mehko roko je vzela šivanko in pričela vbadati v raztrgane hlačke. Sprva je šlo počasi, kmalu pa so se ji

prstki privadili. Še ni zazvonilo poldne, ko je izročila zašite hlačke prese-
nečeni ženici v roke.

»Tu jih imate, in če imate še kaj raztrganega, bom prišla jutri.«
O, tisto pa, tisto! Kolikor bo hotela še otroških srajčk v popravilo.

Srečni ženici so se orosile oči, ko je podajala bogati kraljični svojo
razorano roko. In ko je kraljična zapuščala revno bajto, ji je oriskalo srce,
ko je videla, da je osrečila bedno mater.

Tudi tega večera so se gozdne vile dale pogovoriti, da kraljična še ne
pride k njim. Kje neki, ko pa ima še toliko dela! One že lahko še nekoliko
potrpijo, bajtarski otroci pa morajo biti oblečeni. Seveda, vile so žene, ki
se jim dá kaj dopovedati; bodo že še počakale, da kraljična opravi svoje
delo. Potem pa bo prav zares takoj prišla k njim.

Kraljična Zora je bila vesela, da si je z delom podaljšala življenje pri
očetu in mami. Prav nič je ni skrbelo, da bi morala kaj kmalu med gozdne
žene. Revne bajtarske matere so jo kar vabile, naj pride k njim po raztrgana
oblačilca. Popsod so jo z veseljem sprejemali, ona pa jim je veselje vračala.
Šaj je bila sama presrečna, ko je pametno izrabljala čas, namesto da bi v
brezdelju pohajkovala.

Tako ne bi kraljična Zora nikoli prišla med gozdne vile, da je niso
nekega dne poklicale same. V strahu, da ne bi spet terjale njenega življenja,
jih je našla ob jezeru na trati. Približala se jim je po mehkem mahu, ki se je
kakor dragocena preproga udiral pod njenimi malimi šolenčki. Ko so jo
gozdne žene ugledale, je ena izmed njih nagovorila kraljično.

»Kraljična Zora,« je rekla lepa žena in žarki večernega sonca so se ji
vpletali med lase. »Končno smo dosegle, kar smo hotele. Nič se več ne boj,
ne bo ti treba med nas. Danes se je zglasil pri tvojem očetu kraljevič, ki je
poprosil za tvojo roko. Vrni se domov in glej, da dobro opraviš svojo po-
slednjo nalogo, ki bo trajala do tvoje smrti: osreči svojega moža, bodi mu
pokorna in zvesta! Na delo pa nikar ne pozabi! To smo ti hotele povedati oni
večer, ko si nas prvič ugledala. Sedaj pa pojdi in spremlja naj te očetov
blagoslov, ki vama ga bo podelil, preden odideta na svoj dom. Bodi po-
zdravljena!« — — —

Nekaj dni nato se je kraljična Zora poslavljala od svojih staršev in
od svojega doma. Mladi kraljevič jo je posadil poleg sebe na konja in zdirjala
sta na novi dom. Niso ju spremljali bučni glasovi fanfar, ne številno sprem-
stvo, odeto v dragocena oblačila. Ne: spremljali so ju zadovoljni pogledi
revnih bajtarjev, ki so s solznimi očmi zrlji za dobro kraljično in njenim
princem; spremljalo ju je samo glasno kričanje bajtarske mladine, ki se je
v zakrpanih hlačkah in zašitih srajčkah gugala v vrhovih dreves in na vse
grlo klicala za odhajajočima: »Živela kraljična! Živel njen princ!«

Milan Skrbinšek

O zlata otroška doba

Vesele ure s stricem Jurijem...

Redkokdaj se je stric Jurij prebudil iz svoje mirne zamišljenosti. Kakor
je bil med delom vedno molčeč, tako se je, če ga ni čakal kakšen nujen opravek,
po delu najrajši skrtil kam v samoto ter se poglobljal v knjige. Zgodovinske
knjige so ga zelo zanimale; a s pravo strastjo se je oklepal knjig,
ki so vsebovale nauke o fiziki in kemiji, ali pa so razlagale sestavo različnih
strojev. Izvajal je tudi sam fizikalne in kemične poizkuse ter je tudi sam

izdeloval različne strojne naprave. Tako si je napravil puško, kolo, mlin na veter, gonilni stroj za mlatilnico in še marsikaj drugega.

A kadar se mu je kakšen poizkus posrečil, ali če je dovršil kakšno rokodelsko delo, je bil kar razigran. Oči so mu žarele in beli zobje so mu v smehljaju kar blesteli pod sršatimi brki.

V takšnem razpoloženju je bil kar otroško vesel. A v svojem zadovoljstvu nad srečno končanim delom se ni obračal na odrasle; ne, poklical je nas otroke in nam s prešerno kretnjo pokazal sad svojega truda.

In nato nam je napravil kakšno veselje. Kar oživel je med nami otroki in hitel iz enega konca dvorišča v drugega, da je zvelkel na kup stvari, ki bi nas mogle razveseliti. Največkrat nam je napravil na vrtu gugalnico ter se pri tem precej zamudil, ker je bil preveč vesten, da bi se bil lotil dela s površnostjo, ki bi lahko bila temu ali drugemu v nesrečo. Kar nam je stric napravil, je bilo res dobro napravljeno. Ko je gugalnico dovršil, se je najprej sam pogugal na njej, in to visoko in dolgo, da je preizkusil njeno trdnost.

Nekoč nam je napravil celo vrtiljak. A ne takšnega kakor ga vidimo na sejnih in ljudskih zabavah. Bil je čisto preprost in v kratkem času sestavljen. Napravil pa ga je tako: na travniku za hišo je zabil v zemljo debel, kak meter visok kol, ki je imel zgoraj z železom obito os. Na to os je položil veliko kolo, ki ga je snel z voza; a na to kolo je pritrdil dvoje močnejših daljših lestev, ki sta se pravokotno križali.

»Vrtiljak je gotov!« je veselo vzkliknil. »Alo, otroci, zdaj pa le na lestve! Porazdelite se lepo enako na vse štiri konce, da se bo lepše vrtelo!«

Splezali smo veselo na lestve.

Stopil je ob kolu k lestvi in zaklical: »Držite se trdno!«

Nato se je uprl ob lestvo in začel »vrtiljak« vrteti; sprva počasi, a nato vedno bolj naglo, da smo otroci od veselega ugodja kar vriskali. — A bil je tudi zelo nagajiv. Ko so nekateri zaradi hitrega vrtenja začeli na glas molelovati, da naj ne vrtil tako hitro ali pa ustavi, je pognal le še hitreje. Končno je vendarle ustavil ter se malo ponorčeval iz bojazljivcev.

Nekoč jo je v svoji nagajivosti zagodel tudi meni. Dokončal je kolo, ki ga je sam napravil. Prvo kolo, ki si ga je napravil, je bilo stare vrste. Imelo je spredaj zelo veliko, čez dva metra visoko kolo, a zadnje je bilo tako majhno, da je imelo v premeru komaj dva in pol decimetra.

Nekega dne, ko je potegnil to kolo spet iz delavnice, me je nekam čudno se muzajoč vprašal, če bi se rad peljal z njim. Res, zelo me je mikalo; a tudi skrbelo me je, kajti sedež je bil zelo visoko in stric je bil poln hudomušnosti.

»No, kar pogum!« mi je dejal stric, ko je videl mojo neodločnost. »Saj se ti ne bo nič zgodilo!«

Vzel me je na »štuporamo«, se dvignil na kolo, pa sva se odpeljala z dvorišča po poti proti travnikom. Bila je prav prijetna vožnja.

»Ali je lepo?«

»Lepo, stric!«

»Čakaj, kmalu bo še lepše!« je nekam zagonetno vzkliknil. Pripeljala sva na robu travnika do plitke jame, ki je bila polna — kopriv.

Nenadoma je zavozil stric s pota in v jamo, kjer se je kolo zvrnilo, da sem se v koprivah pošteno opeknel — kakor sem sprva mislil, ter se hotel zaradi namišljenih bolečin tudi že pognati v jok.

A stric se je na vse grlo zasmeljal in se ponorčeval:

»Ali te ni sram, Milan?! Te koprive vendar nič ne pečejo!«

In res, bile so — kadulje!

Tako se je naš stric Jurij z nami otroki marsikaj rad pošalil...

(Konec prihodnjič.)

Cenjeni g. urednik!

Tudi v našo, od Ljubljane precej oddaljeno faro prihaja Vaš list »Vrtec«. Dopisa pa niste od nas še nobenega prejeli. Zato bi utegnil kdo misliti, da mi Šent-ruperčani samo spimo. Če kdo tako misli, se bridko moti. Vsak mesec »Vrtec« nestrpno pričakujemo. V šoli ga skupno prečitamo. V njem imamo zabavo in pouk. Ob njem se vzgajamo, ker hočemo zrasti v vrle in poštene slovenske mladenke in mladeniče.

V tem upanju Vas pozdravljamo vsi naročniki in čitatelji »Vrtca«.

Učenke in učenci
oddelka oddaljenih

v Št. Rupertu pri Mokronogu.

Cenjeni g. urednik!

V »Vrtcu« sem videla, da pišejo tudi učenke, ki hodijo v drugi razred. To je opogumilo tudi mene. Odločila sem se, da Vam napišem par vrstic.

Doma sem iz lepe vasi Setnik. V šolo pa hodim v Polhov Gradec. Vas Setnik je precej velika, saj šteje okrog 40 hiš. Imamo lepo cerkev, ki je posvečena svetemu Martinu. Cerkev stoji na hribčku, tri četrt ure daleč od farne cerkve. Naš kraj je precej hribovit. Najvišji vrh Klešica meri nad 600 m nadmorske višine. Vabim Vas, da pridete in si ogledate vse te znamenitosti. Pri naši hiši je tudi lepa podzemeljska jama, ki meri okrog 20 m. Če pridete o veliki noči, vam bom postregla s pirhi in kolači. Vsak, kdor pride v Polhov Gradec, se rad povzpne na 1 uro oddaljeni hrib Sv. Lovrenca, od koder ima v lepem vremenu krasen razgled.

Lepo Vas pozdravlja

Marija Plestenjak,

uč. II. razr. šol. št.
v Polhovem Gradcu.

Gospod urednik!

Dolgo sem že naročena na list »Vrtec«, a še nikdar nisem čitala kaj iz Mokronoga. Ker pa vem, da je naš kraj zelo zanimiv, zato Vas povabim enkrat k nam. Da pa ne boste razočarani, ko pridete,

Vam ga malo opišem. Leži v prijazni dolinici in obdajajo ga grički z lepimi gozdovi ter zidanicami. Imamo tudi tovarno usnja, katera daje zaslužek mnogim družinam. V Mokronogu je mnogo uradov in prav lepa šola, v kateri prebijemo mnogo veselih in hudih ur. Blizu trga imamo znamenito božjo pot Žalostno goro. Mislim, da ne boste tej moji prošnji odrekli ter se boste odzvali povabilu.

Vas pozdravlja in pričakuje

Markelj Karmi,

uč. IV. razr. osnovne šole
v Mokronogu.

Spoštovani g. urednik!

Letos sem prvo leto naročena na »Vrtec«. V letošnjem letniku nisem čitala nobenega dopisa iz Mokronoga, zato sem se kar jaz ojunčila, da Vam pišem. Najljubša povest mi je »Morje je prebrodil« in kar nestrpno čakam vsake naslednje številke. Skrite stezice pa so zame več kot skrite, ker prav nobene ne pogodim, pa če je še tako lahka. Najbrže imam premalo vaje ali pa sem bolj trde glave. Mogoče se bom šeasoma naučila.

Iskrene pozdrave Vam pošiljam iz Mokronoga in vsi naročniki »Vrtca«.

Selma Kodermac,

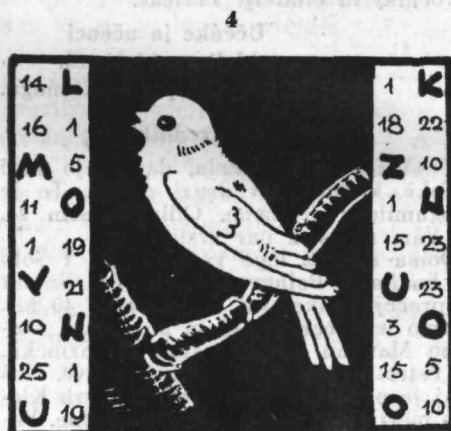
uč. IV. razr. ljud. šole
v Mokronogu.

Opozorilo dopisnikom

Odlični sotrudnik »Vrtca« nam je sporočil, da ga prav zanimajo otroški dopisi. Moti pa ga to, da so si skoro vsa pisma tako podobna. Večno ponavljanje o požrešnem uredniškem košu je že preveč obrabljen izraz. Zanimale bi ga bolj kake zanimivosti iz krajev, kjer živite, kaj delate vi in ostali, kako se vam godi. Lahko priobčite tudi kako pripovedko iz domačega kraja, ki je niste kje brali, ampak jo le slišali pripovedovati. Prav zanimivi dogodki iz vašega življenja bi zanimali tudi druge.

Ravnajte se po teh željah in pišite v tem smislu.

Skrite stezice, odkrite resnice

Rešitve do 20. maja na uredništvo »Vrtca«, Ulica 3. maja št. 10

Listnica uredništva

Zaradi varčevanja s papirjem smo morali list na podlagi odredbe g. tiskovnega atašeja pri Visokem Komisariatu za Ljubljansko pokrajino zmanjšati. Da ne bodo naročniki pri čitju preveč prikrajšani, smo opustili ovoj.

»Vrtca« izhaja mesečno. Letna naročnina je za skupna naročila 20 lir (2 liri mesečno), za posamezne naslove pa 25 lir. List izdaja in tiska Ljudska tiskarna v Ljubljani. Zanj odgovarja Jože Kramarič. — Glavni in odgovorni urednik Fr. Ločniškar v Ljubljani, Ulica 3. maja št. 10. — Sklep uredništva je peti dan v mesecu. — Uprava »Vrtca« je v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 2 (H. Ničman).

Rešitve ugank v 8. številki »Vrtca«

1. Velikonočno jagnje: Vesele velikonočne dni! (Beri zgoraj od sredine proti levi navzdol in okrog.)
2. Ptičje gnezdo: Kosovel. (Postavi v kvadratke: K, to, los, Tomo, ponev, škarje, prestol.)
3. Pirh: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. (Začni zgoraj in jemlji z desne in leve strani po 1 prostor.)
4. Ptič: Vrtec. (1. cvetica, 2. Marjetica, 3. portret.)

Reševalci ugank iz 7. in 8. številke »Vrtca«.

(Za 7. številko smo dobili mnogo rešitev veliko prepozno. Priobčujemo jih naknadno v oklepaju. — Izven oklepaja so reševalci ugank v 8. številki.)

Begunje pri C.: (Nared Ant., Debevec Jože).

Blatna Brezovica: (Skubic Valentina).

Boroonica: (Martinčič Anica, Pavlovič Slavka, Petkovšek Anica, Gabrovec M.).

Brezovica: (Peklaj Stanko, Marinko Anica).

Cerknica: (Ule Matilda, Mele Olga, Urbas Marija, Lovko Ivana).

Črnomelj: (Kure Danilo, Bajt Mirko, Perbil Lidija, Flek Vinko, Znidaršič Marija, Suhorepec Marija, Jerman Janez, Gimpelj Karolina, Suhorepec Pepca, Grahek Franciška, Zabkar Lojze, Vogrinc Franc, Vrtin Marija, Zupančič Marija, Pečjak Rez., Zore Valentina, Grahek Tončka, Špringer Rozinka, Štukelj Ana, Belak Slavko, Gimpelj Mici, Grahek Tončka, Plut Rozinka, Černe Lojzka, Hrovatin Danica, Krek Jana, Plut Danica, Planinc Mimica, Anderluk Monika, Medoš Boris, Janko Marija, Cezar Anton, Mavsar Rozalija, Grahek Milka, Turk Milka, Verderber Jožefa).

Dev. Mar. v Polju: (Kukovica Andrej, Gale Ladislav, Metlika Anton, Oman Josipina, Sobočan Jože, Pogačnik Viljem, Kocjančič Janko).

Dobrova: (Bergant Pavla, Erjavec Pavla, Remic Ivanka, Škof Pavla, Prek Tončka, Peklaj Jožefa, Zalaznik Zlatka, Suhadolc Minka, Birtič Matija, Rotar Ant., Suhadolec Polde, Hudnik Vladko, Vrhovec Alojzij, Dolničar Danica).

Dobrepolje: (Mustavar Ana, Zajc Stanislav, Kralj Tončka, Rozman Elica, Zabukovec Milka, Pavlič Micika, Rozman Ivica, Grm Danica, Sever Ivanka, Vinter Tanja, Novak Antonija, Zupančič Marija, Jamnik Franciška, Lazar Fana, Gačnik Milka, Strnad Irena, Mesojedec Hedvika, Jakič Mimica, Kline Ana, Šteh Danijela, Novak Antonija, Jerič Marija, Strnad Marija, Cimerman Fanika, Strah Malči, Perko Alojz, Hočevar Anica, Kralj Ivan, Žgajnar Anton, Škulj Franc, Zevnik Anton, Hren Marija, Prelesnik Anton, Šuštar Ivan, Kralj Joško, Špolar Janez, Kovačič Ivan, Hočevar Anton.)

Dol. Podšumberk: Trunkelj Jernej in Lojzka, Kastelic Anton, Ozimek Angela, Robida Cilka in Stanko.

Dolenja vas pri C.: (De Toni Marta).

Drenov grič: (Petrovšek Cilka, Belin Marjan, Friškovec Olga, Permoser Jožica, Završnik Dorica, Zalaznik Francka, Jesenko Marica, Petrovič Julijana, Leskovec Vida, Jelovšek Franc, Lenaršič Maks, Žitko Franc, Leskovec Ivana, Završnik Herman, Popit Justi, Groznik Mimi, Kržmanc Franc).

Fara pri Koč.: (Jakšič Ivanka).

Gradac: (Šutej Mara, Jakše Ivanka, Štrukelj Marija).

Griblje: (Jakofčič Ivanka, Štravs Milka, Totter Jakob, Šegina Marija, Jaklič Franc, Željko Alojzij, Brodarič Marija, Šimenc Julij, Štravs Janez, Kralj Tone, Križan Jože, Milek Alojzij, Štrucelj Vid, Šterk Vida, Bahor Marija, Željko Ivan, Križan Marija, Črnič Vid, Jakofčič Pepa, Furjanič Tone).

Grahovo pri R.: (Petrič Slavko, Tavželj Marija).

Grosuplje: (Galič Franc).

Iška vas: (Glašič Pavla).

Št. Jernej: (Krhin Micka).

Jezero: (Zdešar Ivanka, Pristavec Leop., Žitko Pepka).

Št. Jurij: (Novak Jože, Škrjanc Ivan, Škrjanc Al., Zajec Fr., Okoren Fr., Podržaj Fr., Gale Jož., Perme Stane, Rebolj Fr., Zemljak Fr., Rebolj Al., Strlekar Jož., Bahovec Jož., Valentincič Milan, Trontelj Mar., Boc Mar., Borštnik Verica, Gruden Mar., Šerjak Mar., Janežič Mar., Prime Neža, Javornik Draga, Škrjanc Mar., Virant Ivana, Gačnik Ivana, Šipelj Albina, Šteh Ana, Gobec Valerija, Mehle Ant., Zupančič Ivan, Zupančič Jož., Zemljak Al., Kastelic Drago, Kocjan Fr., Jakopin Slavko).

Kočevje: (Kajfež Nada, Rovani Mira, Nagode Ljudmila,) Schiffrer Enka.

Kompolje: (Meglen Mar.).

Ljubljana: (Prelec Anči, Erbežnik Marinka, Stare Mimica, Škufca Danica, Bergant Ivan, Praprotnik Albert, Špacapan Greta, Pengal Mar., Nikolaja, Stanislava in

Marjeta, Žužek Tončka, Jankovič Elica, Obradovič Dušica, Stopar Silva, Rotar Danica, Petelin Marija, Gorjan Dragica, Lesar Josip, Kocjan Ljudm., Kržin Fr. in Majda, Pečnik Verica, Mohorič Verena, Scharf Nada, Kamenarič Niko, Bolta Terezija, Zupančič Pavla, Borc Marjanca, Strniša Breda, Kemperle Zora), Bano Milena, Rakovec Hel., Potočnik Minka, Brichta Vera, Kovačič Milan, Scharf Nada, Žvokelj Marko, Zorman Hilda, Kranjc Mar., Remec Milan, Pogačnik Jelka, Goslar Sonja, Gomol Maja, Kemperle Zora, Koman Milica, Lazar Sonja, Dolžan Franc.)

Gor. Logatec: (Lenassi Mitja, Osterman Elka, Pišlar Fr.).

Loški potok: (Ruparčič Mirko, Košir Fr., Kordiš Al., Lavrič Ant., Mohar Jož., Knavs Karel, Zbačnik Rud., Bartol Ivana, Debeljak Ivana, Car Marija, Mohar Iv., Kordiš Al., Ruparčič Antonija, Lovšin Jož., Benedičič Mohor, Rojec Stana, Pintar Pavla, Košmerlj Vinko, Kordiš Pavla, Knavs Danijela, Lavrič Olga, Lavrič Fr., Košmerlj Pavla, Turk Antonija, Bartol Pepca, Car Alojzij), Bartol Ivana, Rojec Stana.

St. Lorenc: (Gore Fani, Rozman Fani).

Metlika: (Majzelj Ivan, Vukšinič Slavko, Stare Pavel, Molek Martina, Vraničar Pepca, Tratnik Marija, Brodarič Anica), Majzelj Ivan, Vraničar Pepca, Molek Martina, Brodarič Anica, Vukšinič Stanko, Stare Pavel, Popovič Danica, Tratnik Mičica.

Mirna peč: (Papež Majda in Ana, Markeljč Karmela).

Mokronog: Pečar Bojan.

Nova vas pri R.: (Marolt Amalija, Modic Irena, Pakiž Malka), Mramor Miroslav, Kotnik Amalija, Zabukovec Štefi.

Novo mesto: (Gajeta Kristina, Rifelj Mar., Žveglič Al., Zagorc Emilija).

Št. Peter pri N. m.: (Jakše Justina, Tratnik Cvetka, Florjančič Jelka, Florjančič Zora, Gričar Iv., Lapanje Andi, Jakše Pavla, Jovan Aldo), Jovan Aldo, Florjančič Zora, Florjančič Jelka, Jakše Pavla, Jakše Justina, Lapanje Andi.

Podlipa: (Buh Jožefa).

Podzemelj: (Tomc Mikec).

Preserje: (Svete Mar., Intihar Ana, Ogrinc Nada).

Rakek: (Turšič Veronika, Slabe Jožefa, Fatur Vlasta, Bombač Antonija, Frelih Minka).

Rakitna: (Borštnik Danica, Likovič Ana, žot Srečko, Šušteršič Jožefa, Vidmar Srečko, Bezek Anica, žot Ivanka).

Ribnica: (Jordan Stanka, Hren Francka, Malnar Branka, Henigman Marija, Petek Vidka, Kaplan Vinko, Onič Zdenka, Čampa Roza, Virant Ana, Bolha Angela, Ilc Anica, Kos Pavla), Bolha Angela, Lesar Irena.

Roote: (Cigale Marija, Mlinar-Cigale Mar., Kogovšek Ivana).

Rožni dol: (Primožič Alojzij, Štalcar Anica, Rauh Francka, Pavše Zinka, Plut Marija, Rauh Zorko, Škedelj Fr., Križnar Majda, Macele Albina, Meglič Ivanka), Meglič Ivana, Pavše Rozinka, Škedelj Franc, Marolt Slavko.

Sodražica: (Češarek Joško).

Sostro: (Mlakar Janko).

Stari trg pri R.: (Drobnič Danica, Šepec Radka).

Stična: (Plankar Ana).

Šmihel pri N. m.: (Bajuk Jan., Mežnaršič Minka), Mervar Milena.

Štrukljeva vas: (Korošec Vinko).

Toplice: (Zupančič Jože).

Unec: (Mlinar Ivana).

Vas pri Koč.: (Ofak Mar.).

Vavta vas: (Springer Ivica).

Vel. Lašče: (Mencin Ant.), Mencin Ant.

Vel. Poljane: (Novak Francka, Novak Mar., Drobnič Ana, Drobnič Rezika, Novak Mar., Ivica in Pepi, Rigler Ivana, Kosler Renée, Adamič Fani, Andoljšek Slavko).

Vrhnika: (Petkovšek Betka, Slabe Julija, Lah Milena, Turšič Ivana, Osredkar Betka, Sladič Antonija, Hodnik Mar., Boh Ivanka), Ponebšek Jan.

Žalna: Strle Mar., Križman Štefka, Javornik Ang.

Želimlje: (Klančar Ivana, Mikolič Mar., Padar Albina, Garvas Mar., Giovani Ivan, Tekavec Tilka, Novak Ivana, Škrjanc Stane, Intihar Ivana, Fink Mar., Mikolič Mar.).

Brez kraja: (Bezek Jož., Grmek Iv.).

Po nekaj ugank je rešilo 6 reševalcev.

Izzrebani so bili in dobe nagrade:

Kočevje: Schiffrer Enka. — **Ljubljana:** Potočnik Minka, Kranjc Marija, Kemperle Zora. — **Metlika:** Stare Pavel. — **Nova vas pri R.:** Mramor Miroslav. — **št. Peter pri N. m.:** Florjančič Zora. — **Ribnica:** Bolha Angela. — **Vel. Lašče:** Mencin Anton. — **Žalna:** Križman Štefka.

